

Beto og en Regjering, som forhandler med tvende Kamre, Folkethinget og Landstthinget, og at Initiativet, skjøndt det tillige er i Forsamlingens Haand, dog væsentlig fremtræder som Regjeringens. Der er andre Punkter, som i mine Tanker ere vigtigere, eller ialtsald fuld saa vigtige, og det er f. Ex. at de Valg, som foretages til Folkethinget og Landstthinget, hvad enten de foregaae i større eller mindre Kredse, dog finde Sted i langt større Kredse end dem, hvorom der her er Tale, at der er en Samling af Bølgere fra Kjøbstad og Land, som skulle vælge deres Repræsentanter til Rigsdagen, og endelig hvad jeg sætter særdeles Priis paa, at Valgene til de tvende Thing foregaae til forskjellige Tider. Det har altid været og er endnu min Mening, at Valgcensus har langt mindre at bethyde med Hensyn til Udfaldet af Valgene end de Bevægelser og Strømninger, der til forskjellig Tid foregaae i det politiske Liv, og som gjøre sig gjældende paa den Tid, da Valgene foregaae. Derfor er den Omstændighed, at Valgene til Folkethinget og Landstthinget foregaae til forskjellige Tider, et særdeles vigtigt Moment, som ikke kan lades ude af Betragtning. Men der er Momenter, som ere endnu vigtigere.

Naar der er Tale om Valg til politiske Forsamlinger, hvad er det saa, der sætter Folket i Bevægelse? Gaaft vist spille de økonomiske, de finansielle Spørgsmaal en stor Rolle, men der er dog Noget, som spiller en langt større, ja en overvældende Rolle, overalt hvor der rører sig et sundt og kraftigt politisk Liv — og dette Liv troer jeg med Alene udvikler sig i Danmark — det er de store nationale Spørgsmaal, i hvilke det gjælder om Fædrelandets Bestaaen og Selvstændighed, og de vigtige Sager, i hvilke det gjælder om de store Frihedsspørgsmaal, om Enhvers Ret eller Myndighed til at deeltage i Statens Styrelse og i Benyttelsen af den Frihed, som er os givne. Disse Spørgsmaal er det, der især komme i Betragtning, og som gjøre, at naar Personen møder for at benytte sin Valgret, vil han ledes af andre Betragtninger end de finansielle alene. Men stig ned i Kommunen; gennemfør en Lov som denne og undersøg da, hvad de Raad, som der er Tale om, have at

beskjæftige sig med, og see, om det ikke saa godt som i alle Tilfælde er finansielle Spørgsmaal. Gaae til de mindre Kredse med disse Bølgere, som kjende hinanden, som have eensartede Interesser, og hvor der ikke er stærke Bevægelser, og man vil da finde — hvad der er naturligt — at der til enhver given Tid vil være enkelte Spørgsmaal, som, naar vi betragte dem fra Statens Synspunkt, kunde synes mindre betydelige, men som der vilde komme til at spille en overordentlig, en overvældende Rolle, og den Brydning af Interesser, den Modsetning, som kan findes mellem de forskjellige Klasser, vil komme til at spille en Rolle, som vi ikke have Anelse om, naar vi stille dem i Sammenligning med de store politiske Spørgsmaal. Det er det, som jeg troer, væsentlig maa tages med i Betragtning, og da siger jeg, at det vilde være — det være mig tilladt at udtale det aldeles usorbeholdent — en virkelig Uret mod en Deel af Samfundets Medlemmer, naar man vilde gjøre det umuligt for dem med Nytte at benytte deres Valgret, naar man ikke sørger for, at deres Stemmer, selv om de bleve et Mindretal, dog kunde blive hørt i de Spørgsmaal, som have væsentlig Interesse for dem. Naar man indretter Valgretten saaledes, som den er foreslaaet af det ærede Fleertal i Udvalget, saa lægger man det i den store Masse af Bølgernes Haand, altsaa i de Folks Hænder, der betale den mindre Deel af Skatten, at besætte enhver Plads i Amtsrådet. De kunne, naar de ville benytte deres Myndighed i fuld Udstrækning, bestemme, hvilke Mænd — det hele Antal Mænd — der skal sidde i Amtsrådet. Man siger vel: Men de ville ikke gjøre det, og Forholdene ville ikke udvikle sig saaledes, men her er ikke Spørgsmaal, om de af Raade eller velforstaet Interesse ville handle anderledes, men Spørgsmaalet er om, hvorledes man skal sikke de forskjellige Klassers Interesser, og da siger jeg, at naar man tager den store Klasse Bølgere og seer, hvor stor en Deel af Statterne de udrede, saa vil man finde, at den kun udgjør en lille Drøf af, hvad der udredes af alle dem, som ikke med Loven i Haanden ere istand til, naar de Andre ikke ville, at sætte noget Valg igjennem. Det kalder jeg en Uret, og jeg